

Nr 808

Av herr **Jönsson** i Ingemarsgården **m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 160, med förslag till lag om ändrad lydelse av 39 § 3 mom. och 46 § 2 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).*

(Lika lydande med motion nr 675 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 160 framlägges vissa förslag till sparstimulerande åtgärder, vilka huvudsakligen baserar sig på de propåer som framförts i 1957 års sparutredning (SOU 1961: 2).

De förslag som framlägges i utredningen liksom de som förordas i förevarande proposition innebär emellertid enligt vår mening inte något mer omfattande försök till stimulansåtgärder på kapitalbildningens område utan synes endast avse punktåtgärder av relativt begränsad omfattning.

För vår del anser vi det angeläget, att de sparstimulerande åtgärderna ges en mer generell utformning än vad som föreslagits i propositionen. Syftet bör vara att nå en så stor bredd som möjligt för åtgärderna att öka kapitalbildningen.

Vidare anser vi att den extra sparstimulansen ges en sådan utformning att "avkastningen" kommer att stå i proportion till sparandets omfattning. En väg att åstadkomma denna effekt är att låta sparpremierna utgå i form av skattelindring. Under remissbehandlingen av utredningens betänkande har också ett stort antal instanser understrukit det värdefulla i att premieringen anknyter till beskattningen. Vi finner det beklagligt att finansministern avvisat den av reservanterna i utredningen förordade gemensamma linjen. Vad gäller det av finansministern förordade allmänna lönsparandet, så är sparstimulansen där uteslutande knuten till ett lotterivinstintresse.

Skattesparkonton

I en till den tidigare nämnda utredningen fogad reservation utvecklas närmare ett system med sparpremiering genom skattelindring. Den av två nämnda huvudprinciper som reservanterna stannat för innebär att skatten minskas med ett belopp som motsvarar *viss del* av det på sparkontot insatta beloppet. Det förutsättes att sparandet skall ske i särskilt sparkonto i bank eller annan därmed jämförlig penninginrättning. Genom att begränsas till banksparande underlättas i hög grad den för skattepremieringen nödvändiga taxeringskontrollen.

Skattelindringen förutsättes vidare endast gälla den statliga inkomstskatten. Reservanterna föreslår en premiering med 10 % av det sparade beloppet. Det motsvarar enligt de gjorda beräkningarna en tilläggsränta på ca 2 % per femårsperiod.

Eftersom huvudsyftet med åtgärden skall vara att stimulera det regelbundna småsparandet hos allmänheten föreslås ett högsta belopp för varje år för vilket premiering skall gälla. Detta belopp föreslås till 1 000 kronor per år och kontoinnehavare (2 000 kronor för äkta makar). Vidare föreslås att högsta sammanlagda belopp för ett konto skall utgöra 15 000 kronor. Det skall vidare vara möjligt att inom systemets ram öppna särskilt barnkonto, där föräldrar kan välja att spara pengar för t. ex. sina barns utbildning. Det synes rimligt att som reservanterna föreslagit sätta maximibeloppet för insättning på barnkonto något lägre än för det allmänna sparkontot eller till 800 kronor per år. Barnkontots samlade maximum skulle vara 10 000 kronor. I samtliga fall ingår inte upplupen ränta.

För att stimulera ett mera långsiktigt sparande föreslås att beloppet för definitiv premiering skall stå inne under viss tid. Denna tid bör vara fem år. Kontot skall under tiden inte vara spärrat, men sker uttag från kontot av medel som inte stått inne fem år, skall den på uttaget belopp belöpande premien återgå till statsverket.

För rätt till sparpremie skall vidare krävas att spararens samtliga banktillgodohavanden skall ha ökat med minst det belopp för vilket skatteavdrag yrkas. Ingen skall således kunna tillgodogöra sig sparpremie genom att flytta belopp mellan olika konton. För rätt till premiering skall vidare krävas att sparkontots tidigare maximum överskrides. Härigenom vinnes en effektiv garanti för att premiering endast sker för på kontot nysparade belopp.

Summan av det skattebortfall som skulle uppstå vid genomförandet av ett premieringssystem av här nämnd karaktär är av naturliga skäl svår att ange. Även vid en ganska hög sparandefrekvens skulle emellertid kostnaderna för statsverket komma att bli relativt små i förhållande till det sparade kapitalet. För ett under fem år bundet belopp på 200 miljoner kronor skulle det årliga skattebortfallet bli 20 miljoner kronor.

Utjämningskonton

Utöver förslaget om skattesparkonton föreslår reservanterna även införandet av s. k. utjämningskonto, varigenom möjlighet skulle öppnas för en begränsad resultatutjämnning vid beskattningen.

Principen för dessa konton skulle vara att skatteavdrag finge göras vid insättning och att uttaget belopp beskattas som inkomst. Rätt till sådant uppskov med taxering skulle gälla 10 år. Den årliga insättningen skulle begränsas till 10 000 kronor och kontots sammanlagda belopp till 20 000

kronor. Systemet utgör alltså i stort sett en motsvarighet till de s. k. skogskontona men behöver inte motivera någon begränsning i rätten till avsättning å dessa konton. Däremot bör avsättning till båda kontona samtidigt inte förekomma, utan rätten att avsätta utjämningskonto skulle förbehållas dem som inte har medel avsatta på skogskonto.

Enligt vår mening erbjuder det av reservanterna gemensamt föreslagna systemet för generell sparpremiering så mycket av intresse att det bör genomföras. Såsom förslaget är utformat tar det i främsta rummet sikte på det breda småsparandet bland allmänheten. Det årliga premierbara sparbeloppet, 1 000 kronor per person (äkta makar 2 000 kronor), är avvägt med särskild hänsyn härtill. Genom att knyta premieringen till banksparandet kan kontrollen och administrationen i samband därmed göras relativt enkel. För en anknytning till banksparandet talar vidare den omständigheten att andra former av sparande antingen är värdefasta — och därmed intar en i förhållande till banksparandet mera konkurrenskraftig ställning — eller är redan förut mera gynnsamt behandlade i skattehänseende än banksparandet. Genom kravet att sparmedlen skall ha stått inne på kontot minst fem år förbehålles premieringen endast det mera långfristiga banksparandet, vilket synes motiverat. Garantier har också i det föreslagna systemet skapats för att samma sparbelopp inte kan bli premierat mer än en gång. Det bör här inskjutas att det av departementschefen förordade allmänna lönsparandet inte har i den föreliggande utformningen någon motsvarande spärregel. Här kan ett och samma sparbelopp i realiteten komma i fråga för rätt till vinstutlottning år efter år.

Som reservanterna framhållit kan sparkontosystemet utformas så att skattelättnaden i samband med sparkontoinsättning kommer till uttryck genom minskat källskatteavdrag. Denna detalj i systemet anser vi betydelsefull, därför att vi tror det vara värdefullt att den enskilde spararen får ett omedelbart, synligt bevis för det lönande i sparinsatsen. Givetvis förutsätter detta arrangemang — såsom reservanterna också påpekat — att avtal träffas mellan den anställde och arbetsgivaren om att denne gör sparkontoinsättning under viss tid för den anställdes räkning.

Genom de föreslagna utjämningskontona tillgodoses önskemålet att inom ramen för ett system för sparstimulans öppna möjligheter för alla skattskyldiga att i sådana fall där inkomstförhållandena varierar starkt under olika år nå en skattemässig utjämning.

Reservanterna har i detalj angivit sparkontosystemets utformning. Det bör därför efter ytterligare formell överarbetning, vilken kan ske inom vederbörande departement, föreläggas riksdagen vid den instundande höstsessionen. Riksdagen bör i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa härom.

Vi förutsätter att sedan sparkontosystemet varit i funktion viss tid det

blir föremål för jämkning och överarbetning med ledning av vunna erfarenheter.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 160 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till årets höstsession om åtgärder i syfte att stimulera det enskilda sparandet i enlighet med den av ledamöterna Antonsson, Brundin och Danmans avgivna reservationen till utredningen om sparstimulerande åtgärder (SOU 1961: 2) innefattande

dels *skattepremiering* för medel som insättes å särskilda sparkonton i bank eller därmed jämförlig inrättning,
dels allmänt *utjämningskonto* enligt i reservationen angivna riktlinjer.

Stockholm den 16 maj 1961

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Mac P. Hamrin
i Kalmar

Brita Elmén

Olaus Nyberg

Henning Gustafsson
